

DZIENNIK KUJAWSKI.

Dziennik Kujawski

wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświąt.

Przedpłata ćwierćroczna

na „Dziennik Kujawski” wraz z dodatkiem tygodniowym „PIAST”, wychodzącym co sobotę, wynosi na pocztach **1,25 m.**, z przyniesieniem z poczty do domu **1,65 mk.**, w miejscu **1,25 m.**, z przyniesieniem do domu **1,45 mk.**

W Austro-Węgrzech 2 korony, w Król. Pol. 70 kop. kwartalnie.

Pod opaską: (przesyła raz w tygodniu) w Niemczech 2,00 mk., w Austro-Węgrzech 2 korony 40 hal., w Ameryce 1 dolar kwartalnie.

Pojedyncze egzemplarze sprzedaje się po 5 fen.

Za redakcją odpowiedzialny

Roman Wojtkowski w Inowrocławiu.

Rękopisma

nadesłane do redakcyi, nie zwracają się, ale się niszczą.

Listy nadsyłać należy franko pod adresem: Redakcyja i ekspedycyja „Dziennika Kujawskiego” w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska nr. 8.

Cena ogłoszeń: 1) 10 fen. za wiersz petitowy lub jego miejsce; 2) 25 fen. na pierwszej stronie przed tekstem.

Nr. 51.

Inowrocław, niedziela 2 marca 1902.

Rocznik X.

Przegląd polityczny.

Inowrocław, dnia 1 marca 1902.

Ojciec św. przyjmował w czwartek posłów pruskiego i bawarskiego, którzy złożyli mu powinszowania w imieniu swych rządów. Cesarz austriacki przesłał papieżowi własnoręczny list, który poseł hr. Szecsen wręczy mu w dniu koronacji. Dnia tego wydaje nuncyusz papieski, arcybiskup Taliani w Wiedniu wielki bankiet, na którym będzie między innymi hr. Gołuchowski. Francya złoży hołd papieżowi przez swego posła przy watykańskim Nisard'a, który ofiaruje mu jako podarunek kilka wspaniałych gobelinów. Ośm tkanin wyobrażają sceny z dzieł Joanny d'Arc, według rysunków dawnego słynnego malarza Jean Paul Laurensa. Dzieła te, wystawione podczas wystawy paryskiej w oddziale gobelinów budziły wielki podziw znawców sztuki.

Sprawę **wydań austriackich poddanych w Prusach** poruszył w radzie państwa we Wiedniu socjalista p. Daszyński i zapytał, czy prawda, że minister spraw zagranicznych hr. Gołuchowski upokorzył się czołobitnie przed Niemcami.

Dalej zauważył, że po zajęciach we Wrześni, gdy cały świat cywilizowany wypowiedział swój wyrok, urząd pocztowy dla szkanowania swoich obywateli austriackich w Galicyi, kazał listy, które nosiły napis „retour vide Września”, zatrzymywać. Listy zatrzymywali austriacy urzędnicy w interesie pruskich policyantów. A w sprawie Morskiego Oka rząd węgierski odkomenderował 10 żandarmerów na terytorium sporne, rząd austriacki zaś swoich żandarmerów wycofał.

Z kolei dotknął mowa demonstracyi we Lwowie, które jak mówił polegały jedynie na odpiewaniu kilku pieśni przez młodzież szkolną, a wzięto je za punkt wyjścia do represalii, jakich w Austrii nie widzieliśmy. Dziesięciu pruskich tajnych detektywów miało przybyć do Lwowa z Berlina, aby strzedz osoby pruskiego konsula. Ci ludzie z pewnością staną się agentami prowokacyjnymi.

Co się tyczy ekonomicznych stosunków z Rosyą, lud pracujący nie ma nic przeciw handlowi z Rosyą, ale opozycya będzie zawsze protestować przeciwko wpływowi rosyjskim w Austrii i przeszkadzać, aby Austriya stała się kozacką.

Prezes gabinetu dr. Koerber oświadczył na to, że zajęcia we Lwowie były tego rodzaju, że nie można ich nazywać tylko wykroczeniem, gdyż zwróciły się przeciwko reprezentantom obcych mocarstw. Uczyniliśmy to, co praktykuje się w podobnych wypadkach według zwyczajów międzynarodowych. Ponieważ naruszono sztyt z godłem nad konsulatem rosyjskim, daliśmy owemu reprezentantowi satysfakcyę, jaka odpowiada panującym zwyczajom.

Ks. Henryk zwiedził w czwartek w Waszyngtonie grób Waszyngtona, a poprzednio uczestniczył przy uroczystości pamiątkowej na cześć Mae Kinley a na Kapitolu. W piątek zwiedzał książkę zakład kadetów marynarki w Annapolis a po powrocie pożegnał prezydenta i stolicę. O północy opuścił miasto i udał się w podróż po południowych i zachodnich Stanach.

Szczytem objawów sympatyj amerykańskiej było nadanie księciu obywatelstwa honorowego Nowego Yorku. Niezawodnie odplacając pięknem za nadobne cesarz Wilhelm skwapliwie zaspokoił próżność prezydenta Stanów i zamianuje go admirałem Floty niemieckiej. Taka nominacya nie kosztuje, a zachwyca jeszcze więcej pana Roosevelta.

W Bułgarii odbędą się w dniu 2-go marca **wybory do zgromadzenia narodowego.** Ze Zofii donoszą, że fale agitacyi politycznej nigdy

jeszcze nie wybujały do tego stopnia, jak obecnie. Nietylko członkowie opozycy, ale i wszyscy ministrowie obężdżają kraj i wygłaszają mowy wyborcze.

Losy gabinetu Danewa, złożonego wyłącznie z zwolenników Cankowa, zawiśły od losu pożyczki zagranicznej. Dla tego agitacya rządu zwraca się głównie przeciw partyi narodowej Geszowa, który jest stanowczym przeciwnikiem tej pożyczki, opartej na odstąpieniu syndykatowi zagranicznemu całej kultury tytoniowej w Bułgarii. Przewódca Stambułowców, Petkow, oświadczył się w swej kandydackiej mowie za szczerem poparciem rządów księcia Ferdynanda. Stambułow — mówi Petkow — był przeciwnikiem wpływu rosyjskiego na sprawy wewnętrzne Bułgarii. Odkąd wszelako Rosya zrzekła się tego wpływu, nie ma żadnego powodu przeciwstawiać dawnego programu Stambułowa dzisiejszemu porządkowi rzeczy.

Widoki gabinetu Danewa polepszyły się wprawdzie w ostatnich czasach, wszakże nie jest wykluczona możliwość, że wybory wydadzą sobranie bez większości rządowej.

W francuzkiej Izbie deputowanych przy dalszych obradach nad budżetem wojennym w czwartek wniósł deputowany Vaillant o zniesienie rozdziału 38 ustawy wojskowej, tyczącego się jurysdykcyi wojskowej. Trybunały wojskowe oznaczają — jak mówca wywodził — przewagę władzy wojskowej nad władzą cywilną. W toku debaty wyszło do obelg między kilku deputowanymi. Chauviert nazwał Dupieriera szpiegiem wszystkich rządów. Dupiérier odpowiedział: „Milez ty mordereo”. Następnie sławił Vaillant z zapalem komunę, wywodząc, że ona obroniła Paryż i Francyę przed reakcyą. Prezydent sprzeciwiał się temu i oświadczył, że nie ścierpi panegiryków na najwięcej pożałowania godne powstanie, które Francya przeżyła. Minister wojny André wniósł o utrzymanie oddziału 38 ustawy wojskowej. Wniosek Vaillanta został następnie odrzucony 463 głosami przeciw 63.

W Izbie gmin Chamberlain zawiadomił, że lord Kitchener przyjął na mocy otrzymanej władzy poddanie się kilku mniejszych dowódców burskich, zapewniając ich, że nie będą wygnani. Rząd angielski nie sprzeciwiał się temu.

Z Barcelony donoszą, że w więzieniach znajduje się z powodu ostatnich rozruchów 205 osób. Wszyscy będą stawieni przed sąd wojenny. Między nimi znajduje się także niemiecki anarchista nazwiskiem Herrmann.

Z Rzymu donoszą, że papież przyjmował w czwartek delegatów Prus i Bawaryi, barona Rotenhana i barona Cetto, którzy mu składali życzenia.

Z Londynu donoszą, że król Edward mianował już specjalnego posła do Rzymu, który uda się na 25 letni jubileusz papieski. — Jest to w ciągu dwóch stuleci drugi objaw przyjaznych stosunków między Londynem i Rzymem. Pierwszy raz zdarzył się z okazji jubileuszu Leona XIII za panowania królowej Wiktoryi.

Kto bojkotuje?

Wyjątek z mowy pona J. Głębockiego w sejmie dnia 25-go lutego przy obradach nad etatem ministerstwa spraw wewnętrznych.

Mówiono tyle o polskim bojkocie. Mam w rękach dowód zupełnego przeciwieństwa, które wydaje mi się bardzo subtelne i ważne, i godne ażeby je Wysokiej Izbie przedłożyć. Jest to mała książeczka lecz starczy za tomy cale. Zawiera ona spis wszystkich niemieckich domów handlowych i kupców poznańskich Polaków, noszących niemieckie nazwiska

(Słuchajcie! Słuchajcie!)

— ku uwiadomieniu publiczności, żeby w Poznaniu u samych tylko Niemców kupowała, a u kupców z niemieckim nazwiskiem, którzy są jednak Polakami, nie kupowała.

Mówią o bojkocie polskim: moi panowie, Po-

lacy nie dysponują podobnymi dokumentami — oni nie organizują go ani nie prowadzą na sposób hakatystów, którzy się nie wstydyją w prowincjonalnej stolicy fanatycznie głosić rozdwojenie. — We wstępie książki czytamy tam co następuje:

Niniejszem mamy zaszczyt, podać spis niemieckich firm w Poznaniu z tą uniozoną prośbą, ażeby kupców i rzemieślników niemieckich, zagrożonych przeważającym bojkotem polskich, w zakupach raczyli możliwie uwzględniać.

Zarząd niemieckiego Ostmärkvereinu. (Słuchajcie! słuchajcie! u Polaków. Słusznie u narodowych liber. Głos: jako środek obrony!)

(— Pan Eynern woła:

Bardzo słusznie!)

Skoro takie rzeczy uważane są za słuszne, to musisz pan także uznać słuszność wszystką, na co się pan tutaj tak często skarży.

Panowie, pan poseł dr. Barth w swojej mowie o stosunkach północnego Szlezwiugu wołał, niech rząd uprawia w Szlezwiugu politykę szlachetną. Panowie, tak wygórowanych żądań nie stawiamy rządowi, bo zdaje nam się, że podobna pretensya przechodzi siły rządu pruskiego.

(Wesołość)

że jest niedościgłą i niewykonalną. My wymagamy tylko prawa i sprawiedliwości.

(Słusznie! u Polaków.)

Zdaje mi się, że nie potrzebuję oczekiwać na odpowiedź p. ministra. Wiem naprzód, co może i co chce odpowiedzieć, a gdybym tego nie wiedział, objaśniłaby mnie jego mowa o Polakach z 14-go stycznia jaką tu miał. Dzień ów bardzo był pouczający.

Więc hr. Bülow wyłosił tutaj wielki program o Polakach, a p. Hammerstein uzupełnił go w sposób godny wdzięczności. Mogę z pewnością twierdzić, że bijącym w oczy punktem w mowach obydwóch panów było obwinianie ludności polskiej o nielojalność. Wprawdzie p. prezes ministrów jak i p. min. Hammerstein oświadczyli, że nie mają wprawdzie powodu do powątpiewania o lojalności polskich posłów ani na chwilę, lecz tego samego przeświadczenia nie mają o polskiej ludności. Jakże więc rzecz się ma?

Otóż, zachowywanie się polskiego ludu wobec wszystkich ucisków, krzywd, obraz i poniewierki, którą musi znosić, jest tego rodzaju, że czoła można uchylić przed owym spokojem, znoszeniem i cierpliwością.

(Bardzo słusznie! u Polaków.)

Obydwaj panowie rozróżniają więc lojalność polskich posłów od lojalności ludności polskiej. Lecz ja odmawiam prawa panom ministrom i komukolwiek rozbienia różnicy pomiędzy lojalnością polskich posłów i stojącą przy nich ludnością polską. Zgadza się wszyscy na to, że niczego więcej nie żądamy, ażeby pozwolono nam narodowość naszą uprawiać i zachować na tych prawach, jakie nam się należą, a jeżeli pan minister nazywa to nielojalnością, to i my jesteśmy nielojalni.

Pan Hammerstein chciał tego wprawdzie dowiesić seryą artykułów gazeciarskich, które w Wysokiej Izbie 14 stycznia odczytywał, jako odpowiedź na mowę posła p. Czaryńskiego. Pytam się, co pan minister przez to osiągnął?

Mają te wyjątki, które niczem innym nie są, jak wymianą przekonań pojedynczych ludzi, na prawdę stanowić podstawę systemu polityki przeciw Polakom? Czegoż mają dowiesić te artykuły z gazet? Czy nielojalności polskiego narodu?

Na to mam tylko jedną odpowiedź: Potępiam taki sposób, który w tem się koncentruje, żeby najprzód przywieść naród do rozpaczy, a potem, z pojedynczych, nieuniknionych chwil rozpacznej walki coraz nowe motywy wydobycić i nową kuc broń przeciw uciskniomym. (Bardzo słusznie! u Polaków.)

Przedłożony wtenczas plan, jak to się pan minister wyraził, nie zawiera żadnego oskarżenia przeciw ludności polskiej, zawiera on ostrą skargę i ostry wyrok na rząd i system pruski wobec Polaków.

(Bardzo słusznie! u Polaków.)

Zareczyć wszelako może, że w nowo zapowiedzianej i zastrzeżonej walce z Polakami nie uda się ludność polską wywieść z jej spokoju i równowagi, które po wszystkie czasy są najpewniejszą oznaką sprawliwej sprawy.

(Bardzo słusznie! u Polaków.)

Tyle dla nauki tym, którzy rząd popychają do spekulacji w tym kierunku. Zareczam jeszcze obecnie, że ludność polska tego dowiedzie, że tożone przeciw niej walka zostanie bez skutku i bez zaszczytu dla wrogich sił.

(Żywe oklaski u Polaków.)

Berychty pruskich urzędników.

W mowie posła Wolńskiego w procesie przeciw soltysowi Ożminie z Ojrzanowa, którego przebieg podaliśmy, znajduje się poniższy ustęp, który charakteryzuje dosadnie wartość tak zwanych berychtów pruskich urzędników.

Wprawdzie Kühn twierdził, że oskarżony jest fanatycznym Polakiem, ale gdym go się zapytał, czy może jakie takie fakta podać na to, to powiedział, że nie! Dalej twierdził, że oskarżony jest jego nieprzyjacielem, bo on Kühn, przeszkadza polskiej propagandzie w Ojrzanowie! Ciekawym, jak to p. Kühn robi! Czy też może w ten dotkliwy sposób, jak wspomnieliśmy? Czy biedni dzierzawy w Ojrzanowie są konteni, że mogą habraniem czynsz dzierzawy, a rządowi podatki zapłacić, dzieciom dać jeść i odziać, a w propagandę polityczną nie mają czasu się bawić. To jest smieszne po prostu! Pan Kühn lepiej by zrobił, by się ograniczył na dobrym uczeniu dzieci, a przedewszystkiem by łagodnie i pedagogicznie się z niemi obchodził, a nie bawił się w politykę! Do tego jest za młody jeszcze, a stan nauczycielski powinien przedewszystkiem zająć o polityczny walk się trzymać. Dosyć mamy już niepowolanych politycznych agitatorów!

Dzisiaj przynajmniej Kühn, że nie może żadnych faktów na swe powyższe twierdzenie podać, a jednak swego czasu, to samo twierdził wobec inspektora szkolnego i o co się stało, o toż tenże inspektor dnia 1 maja 1901 posłał berycht do rejenicy, w którym pisze:

Przeciw Kühnowi nie dano się nie obciążającego udowodnić, natomiast skonstatowanem zostało, że soltys Ożmina w swej nienawiści do niemieckiego nauczyciela swego wpływu jako soltys nadużywa, by ojców rodzin zmuszać do podpisywania zażaleń, odnośnie im grozi karami, gdyby tego nie zrobili.

Jak Kühn mi urzędowo oświadczył, przychodzą dziś jeszcze rozmaici ojcowie rodzin do niego i powiadają, że Ożmina przy placeniu podatków zmuszał ich do podpisywania zażaleń.

Dla tego uważam za konieczne, żeby przeciw Ożminie było oskarżenie wytoczone i proszę król. rejenicy, by w interesie niemieckiego (im Interesse des Deutschthums) dalsze poczynić zechciała kroki.

Tak wygląda ów urzędowy berycht inspektora szkolnego do rejenicy. Od początku do końca wszystko nieprawda, wszystko zmysłone, wszystko fałsz. I to na podstawie urzędowego referatu nauczyciela do inspektora! I co na to powiedzieć? I rejenicy, rząd mają sobie na podstawie takich berychtów wyrobić zdanie o tem, co się dzieje! Jeśli wszystko, co rząd polecił im Interesse des Deutschthums, robić, ma za podstawę takie berychty, to smutnie! A ileż to takich berychtów w prowincji naszej być musi! Coż wtedy pomoga wszystkie zażaleń na urzędników — idą one zum Bericht do tego samego urzędnika, ten broni się jak może, a czyż może być dziś dlań łatwiejsza obrona, jak kryć się pod płaszczyk des Deutschthums — zażalenie bywa odrzucone, a żalony się idzie na ławę oskarżonych.

I to, podług mego zdania, jest czasem bardzo dobre. Gdyby tu tego nie było, toby ów berycht inspektora do rejenicy do dziś dnia jeszcze uchodził za pomnik prawdy i

niezbity dowód nienawiści Ożminy do niemieckiego nauczyciela. Sądowno rozprawy mają przynajmniej to dobre, że sprawę wyjaśnia, któryby bez tego zagrzebana została w niedostępnym dla nikogo tajnikach władz administracyjnych. Tak przynajmniej ujrzą nie jedne bardzo ciekawe rzeczy, światło dzienne!

Uchwała konferencji cukrowej w Brukseli.

Na ostatnich posiedzeniach konferencji cukrowej w Brukseli zapadły uchwały, pełne znaczenia dla naszych producentów buraków i przemysłu cukrowego.

Nie wchodząc w szczegóły rozpraw i spory przedstawiciele mocarstw, zaznaczamy jedynie, że w piątek powzięto ostatecznie decyzję w tym sensie, iż wszystkie państwa zgodziły się na zniesienie premii eksportowych i na ustanowienie cła wewzowego na sześć franków począwszy od roku 1903, z tem atoli zastrzeżeniem w myśl Austrii, że w razie bardzo niskich cen mogą państwa, których cukier przy tem nie znajdzie dostatecznej ochrony, zwrócić się do specjalnej międzynarodowej komisji (którą należy wyznaczyć) i wymóżyć od niej podwyższenie cła. Wniosek przedstawiciela Niemiec, który sześciofrankowe cło chciał zaprowadzić dopiero od roku 1904, przepadł.

Wobec tej uchwały miną złote czasy dla rafinerii, nie mniej fabryki cukru surowego będą w trudnym położeniu, bo zostaną pozbawione premii eksportowych. Mogł-by zlemu zarządzić kartel i oddać fabrykom usługi, podnosząc ceny do odpowiedniej wysokości. Wszelako, jak słusznie podnosi »Voss. Ztg.«, kartel nie będzie mógł nadal istnieć; konferencya zadała mu cios śmiertelny.

Zanoszą się przeto na ciężkie czasy dla cukrowni oraz dla producentów buraków. Jedynie stare i wielkie cukrownie będą mogły podtrzymać i płacić względnie wysokie ceny, natomiast mniejsze i świeżo powołane do życia cukrownie nie będą wstanie im sprostać. Dalszą konsekwencją tego będzie, że ustanie podnieta do budowania cukrowni spółkowych, które podług dotychczasowego prawa miały ułatwienia co się tyczy podatku procedurwego (Betriebssteuer) tudzież co do premii.

Ruch w Towarzystwach.

Towarzystwo Przemysłowe w Inowrocławiu. Zwyczajne posiedzenie odbędzie się w niedzielę, dnia 2go bm., o godzinie 8mej wieczorem w lokalu posiedzeń p. Morawskiego ul. Farna.

Na porządku obrad: odczyt. Goście mile widziani. Dla ważnych przyczyn liczy udział pożądanym.

Towarzystwo Czeladzi Katolickiej w Inowrocławiu. Posiedzenie zwyczajne odbędzie się w niedzielę 2go marca o godzinie 6tej wieczorem w lokalu posiedzeń pana Grzeszyńskiego (Victoria hotel).

Ponieważ kilku Panów złożyło się z deklaracjami i odczytem rozmaitej treści, i będzie dalszy ciąg wykładu ks. Prezesa o »Kuli ziemskiej«, uprasza się szanownych członków o liczy udział i punktualne stawienie się. Zarząd.

Towarzystwo Przemysłowe w Inowrocławiu. Zwyczajne posiedzenie nasze odbędzie się jutro o godzinie 8mej wieczorem w lokalu posiedzeń na Starym Mieście. Zarząd.

Chełmec. Zebranie miesięczne Kółka Chełmieckiego i okolicy odbędzie się w przyszłą niedzielę, dnia 2go marca o godz. 4 po południu w pomieszkaniu gospodarza Józefa Wojtyły.

Porządek obrad:
1. Zagajenie posiedzenia.
2. Odczytanie protokołu z ubiegłego posiedzenia.
3. Odczyt p. Ludwika Kotwicy o chowie cieląt.
4. Odczyt p. Kapatczyńskiego z Gocanówka o ważności zmiany ziarna do siewu.
5. Odczyt z Poradnika.
6. Pogadanka i odpowiedzi.
7. Obrót delegatów na Walne zebranie do Poznania, które się odbędzie dnia 10 marca rb.

Wpłata roczna, przeto uprasza się szanownych Członków, aby przybyli się jak najliczniej zebrać. Pożądanem jest bardzo, żeby synowie gospodarzy na zebrania przybywali. Franciszek Mazgaj, sekretarz.

Walne zebranie Kółka rolniczego w Pakoście odbędzie się w niedzielę 2go marca o godzinie 1 po południu w lokalu p. Bucholza.

Porządek obrad:
1. Zagajenie posiedzenia i odczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
2. Sprawozdanie zarządu z calorocznej czynności Kółka.
3. Wybór zarządu na rok przyszły.
4. O zabezpieczeniu inwentarza żywego.
5. O zasiewach wiosennych.
6. Wnioski członków.

Kruszwica. Posiedzenie Kółka włocławskiego kruszwickiego odbędzie się w niedzielę, 2go marca, w lokalu p. Zaleskiego w Kruszewicy o godzinie 5tej po południu. Na porządku dziennym sprawa wysłania delegatów na Walne Zebranie mające się odbyć 10 marca w Poznaniu. Członków Kółka proszą, by liczy na posiedzenie przybyli. Zarząd.

Tuczno. Zebranie tucznojskiego Kółka rolniczego odbędzie się w niedzielę, dnia 2go marca, o godzinie 8tej po południu u gospodarza p. Strzemkowskiego w Tucznie.

Porządek obrad: 1) Zagajenie i odczytanie protokołu. 2) O uprawie wiosennej, prezes p. Wichliński. 3) Dyskusya i ogólna pogadanka.

Liczy udział pożądanym. Za Zarząd. W. Wojski, sekretarz.

Strzelno. Zebranie miesięczne Tow. gimnastycznego »Sokół« w Strzelnie odbędzie się we wtorek, dnia 4go marca punktualnie o godzinie 8 1/2 wieczorem w lokalu pani Tyllis, na którym oprócz innych ważnych spraw będzie także sprawozdanie delegatów z Zjazdu »Sokółów« polskich w dniu 16 lutego w Poznaniu.

Czolem! Zarząd. Mogilno. Posiedzenie Towarzystwa Czeladzi katolickiej odbędzie się w niedzielę, dnia 2 marca o godz. 6tej wieczorem na sali ks. Pralata, przy iluminacy na cześć Ojca św., na którym będzie miał ks. prezes Kalkstein-Osowski odczyt o Ojcu św.

Uprasza się wszystkich Członków o punktualne przybycie. Goście będą mile widziani. Sekretarz. Poznań. Walne Zebranie Towarzystwa Pomocy Naukowej imienia Karola Marcinkowskiego odbędzie się w poniedziałek, dnia 10go marca o godz. 4tej po południu na starej sali Bazaru (wchód od Nowej ulicy). Dyrekcya.

Na miesiąc marzec

można zapisywać jeszcze »Dz. Kuj.« wraz z bezpłatnym dodatkiem »Piast« na pocztach i u listowicy wiejskich. Przedpłata na marzec wynosi tylko

42 fen.

z odnośnieniem do domu 56 fen.

Prosimy zapisywać jak najrychlej; niechże Przyjaciele pisma naszego nukiłają swych znajomych, ażeby zapisywali sobie pismo nasze na ten czas — na próbcę.

Stanisław Ostrowski.

PAS RYCERSKI.

41) POWIEŚĆ HISTORYCZNA.

(Ciąg dalszy).

Za nimi szła wspaniała chorągiew rodowa Odrowążów, którą przywiódł Eustachy ze Sprowy. Na towarzyszach polyskiwały zbroje kosztowne, blachy pozłociste, pod nimi szły bachmaty krwi polsko-arabskiej, na koniach pyszne rzędy, ryszynunek wspaniały. Ci przeszli, migając w promieniach wschodzącego słońca blaskami i tęczą, stępa, a gdy przechodzili, ziemia zdawała się jęczeć i stękać pod kopytami olbrzymich rumaków i mężów.

Dopiero za tymi ruszyła chorągiew królewska, którą, w zastępstwie króla, wiódł Jakób z Dębna, podskarbi koronny.

W chorągwi tej odbywała wyprawę co przedniejsza oddział rycerska i ci ze starszych rycerzy, którzy, na czas wyprawy, nie utworzyli własnych chorągwi rodowych.

Ta przenosiła wszystkie inne przepychem ryszynunku i ozdoba: co towarzyszył, to wspanialsza zbroja, zacześniejszy rumak.

Konie nieomal wszystkie były najczystszej krwi arabskiej, po większej części maści białej, a szły z dymiącymi się chrapami, z rozwianą na wiatr grzywą, bywał piany srebrnej. Nad niemi — szereg pozłocistych puklerzy mienił się i błyskał — by słońca idące; wyżej — rzędy błyszczących hełmów, a nad niemi w górze — srebrny obłok kołyszających się kit i pióropuszków, rozchwianych lekkim powiewem wiatru polnego.

Wartość tej chorągwi nieskończenie podnosiło to, iż tam niemal pod każdą blachą srebrną, pod każdym puklerzem było serce w mięziwie niezrównane, oddychała pierś rycerska hartu nieomal nadludzkiego.

Z pod uchylnych przyłbic wizerwały twarze takich rycerzy, jak Mikołaj Prawdziej z Wilkanowa, Jan Długosz Wieniawita, Wacław Nieboriski, Mikołaj i Wyszymir Czajkowie z Jawor, Wojciech Kostka z Postupia, Piotr Skora z Gaju, Bartosz Ogrodziński, Tomko Odrowąż, Włodek z Nakła, i wielu innych, słynnych szeroko z męstwa i czynów rycerskich po całej Rzeczypospolitej, których imiona budziły u swoich cześć i chlubię, u obcych grozę i postrach.

W tej chorągwi jechał również Jan Tęczyński, a tuż za nim Dzierżek, jako giermek przybożny.

Za chorągwią królewską ruszyła pancerna Dersława z Rytywian, nie tak wprawdzie ozdobna, jak tamta, lecz za to cała zakuta w żelazo i stal. Pod lewym kolanem mieli rycerze przytroczone u wytku wielkie, na siedm stóp długie, miecze proste, wysoko zaś nad nimi burczał na wietrze las chorągiewek, przytwardzonych do końców kopii, długich na stóp dziewiętnaście. Za nimi wreszcie posunęły chorągwie ruskie, lżejsze, na zwinnych błęgunach stepowych. Te szły w odwodzie, stanowiąc straż tylną całego wojska.

Błoniami chorągwi ruszyły ku Noteci, której siana wstążka wita się w oddali, przesłonięta jeszcze oparami srebrnymi. Poczęto się przeprawiać oddziałami pojedynczemi na zbitych z sobą łodziach i tratwach, przygotowanych zawnazu,

a tymczasem dzień się czynił coraz pogodniejszy, porozehodziły się tumany mgły i z błękitu czystego zaślino słońce poranne.

Erad, acz niezbyt wartki, począł unosić nieco ku dółowi tratwy, napelnione rycerstwem zbrojnym, wszakże niebawem przednie chorągwie dosięgły przeciwnego brzegu i zaczęły lądować: cała przeprawa odbyła się szczęśliwie.

Pociągnął tedy Kazimierz ziemią Nakielską, którą, chociaż należała do Korony, za to wszakże, iż, z obawy wojny, złożyła Krzyżakom daninę, rozkazał spustoszyć po nieprzyjacielsku. Poszły więc oddziały jazdy tatarskiej po polach okolicznych, tratując do szczytu lany spóźnionego zboża, które stały jeszcze niezjęte, złocąc się w słońcu; kędy tatarska czerń przeszła, tam pozostały pola skopane kopytami rumaków, wylamane kłosa, włoczone i wbite głęboko w ziemię, wysypiane ziarna. Tymczasem główne siły ciągnęły naprzód, śród licznych jezior i bagien, kierując się ku Frydlandowi.

Chorągwie szły tembardziej groźne, iż milczące: rycerstwo odbywało wyprawę z mniejszą ochotą i zapalem, niż zazwyczaj. Najprędź bowiem nie mogło tego zbyć z myśli, iż ciągną po ziemi Rzeczypospolitej holdownej, przeciw książęciu, bliższemu narodowi krwią. Przytem wieść o zamordowaniu Andrzeja z Tęczyna, przez gmin krakowski, silnie wstrząsnęła umysły wszystkich, serca zaś oblokła żalobą. Nie słychać było gwaru ani pieśni, z jakimi idą zwykle chorągwie, jeno dźwięk mieczów, chrzęsty zbroi i młaskanie kopyt, grzęzących w rozmiękłym gruncie, szło daleko po polu.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wyprzedaż masy konkursowej.

Należący do masy konkursowej **Fr. Neuberta**

skład mebli i towarów wyścielanych

jako też przedmiotów pojedynczych, niezbędnych do skompletowania, wyprzedaje się po cenach nadzwyczaj niskich, umieszczonych na każdym przedmiocie. Sprzedaż odbywa się w lokalach składowych Fr. Neuberta.

Otwarta przed poł. od godz. 9 do 12 i po południu od godz. 3 do 6.

Jacob Loewy.

(653)

Do iluminacyi

na jubil. Ojca św. Leona XIII polecamy bardzo piękne

transparenta

w cenie **6,00 mrk.**

Księgarnia „Dziennika Kujawskiego.“

Otwarcie interesu.

Wiele Szanownej Publiczności Trzemeszka i okolicy pozwalam sobie najuprzejmiej donieść, że 1 marca r. b. otworzyłem w Trzemesznie w domu p. **Włodarka** pod firmą

Władysław Sztukowski

wielki

skład bławatów, sukna, konfekcyi damskiej i męskiej

oraz wszelkich artykułów, które w zakresie bławatnictwa wchodzi. Długoletnia praktyka w tym zawodzie oraz zawiązane stosunki z pierwszorzędnymi firmami ają mi rękojmią, że wszelkim wymaganiom Szanownej Publiczności zadosyć uczynię.

Staraję się zaś usilnie być przez tylko **dobrze i modne** towary, przystępne ceny i **skora usługa** zjednać sobie zaufanie Szanownej Publiczności i na poparcie Jej zasłużyć.

Z najgłębszym uszanowaniem

Władysław Sztukowski.

Narzędzia rolnicze, żelazo sztabowe, osie i buksy do wozów, podkowy, gwoździe, łańcuchy, smarowidło na osie, węgle kowalskie, kamienie do toczenia i t. d.

Do budowl:

dźwigary, cement, trzcina, papę na dachy, smołę, klepki pod dachówkę, okucia i t. d.

Sprzęty kuchenne i domowe

polecam po niskich cenach.

Także sprzedam tanio

dwie szafy żelazne.

W. Kozłowicz.

Handel żelaza w Inowrocławiu.

Zofia Wysoczyńska i Sp.

Fryderykowska 7,

poleca 382

Herbaty „Rexa“

5-6 mk. za funt.

Wyborne

prusze herbaciane.

Karlsbadzkie sucharki

w paczkach à 15 fen.

Związek telefonu 21.
Na nadchodzącą porę siewu polecam wszelkie

nasiona

znanej dobroci. (649)

J. Bukowski w Żninie.

40 ctr. zwyczajnej

wyki

i 10 centnarów (643)

białej wyki

do siewu ma na sprzedaż

Dom. Zdzierska

p. Łabiszyn.

Od roku szkolnego przyjmę

uczni gimn.

na stancya. (648)

Jankz.

emerytowany nauczyciel,

ul. Kasztelańska 37.

Panienki

chcące się gruntownie

wyuczyć krawieczyzny

damskiej, mogą się ka-

żdego czasu zgłosić. (652)

M. Świerczyńska.

Ulica Fryderykowska 2,

w domu p. Steinke.

Producentów buraków dla cukrowni Kruszwickiej prosimy, aby z fabryką nie zawierali żadnych kontraktów cukrowych, lecz aby przystąpili do naszej spółki, która stara się o osiągnięcie słuszniejszych cen i warunków odstawy.

Naszym **159 współtulkom** zwracamy uwagę, że tylko **nasz zarząd** może kontrakty cukrowe zawierać. (646)

Gdyby fabryka nie chciała przy niezawieraniu kontraktu dostawiać sztucznych nawozów i nasienia, to my postaramy się wcześniej o jedno i drugie i prosimy o zamówienia.

Spółka Kruszwicka dla spieniężania buraków.
Sp. z ogr. por.

Parcelacya na Kujawach.

We czwartek, dnia 6 marca r. b., od godz. 11 przed południem sprzedane będzie na pewno gospodarstwo **Jana Wilińskiego** w Turzanych pod Inowrocławiem obejmujące około **50 mórg dobrej roli, 1 tąg, z murażem budynkami, inwentarzem i z całkowitem żniwem**, w całości lub w pojedynczych parcelach, w obojętnej Turzanych pod Inowrocławiem.

Niniejszem zapraszam osoby mające ochotę do kupna, zwracając uwagę, że przy trzeciej części wpłaty, resztę na 10 lat po 5 procent pozostawiam i zezwalam także na wszelkie inne, jak najkorzystniejsze warunki. (651)

Jeżeli kupujący parcelę już ma swą posiadłość, a takowa nie jest za wysoko obdłużona, netenczas może takowy kupić parcelę bez wpłaty. Kupujący jest jednakoż zobowiązany kupioną parcelę dać przy przewłaszczeniu przypisać do swej posiadłości.

Jeżeli kto gospodarstwo posiada, a chciałby to, które ja parceluje w całości albo jedną część z budynkami kupić, to przyjmuję jego gospodarstwo podług umowy jako wpłatę.

L. Mikulski,

Inowrocław, ul. Poznańska nr. 11.

Interes parcelacyjny. Założony w roku 1892.

Walne Zebranie

Towarzystwa Czytelni Ludowych

odbędzie się w **poniedziałek, 10-go marca r. b.**

o godz. 12 w pol. w hotelu Francuzkim. 650

Porządek dzienny: 1. Wybór przewodniczącego.

2. Sprawozdanie Zarządu za rok 1901. 3. Sprawozdanie komisji rewizyjnej. 4. Wybór dwóch członków Zarządu w miejsce wylosowanych. 5. Wnioski Zarządu.

Wnioski członków. Zarząd.

S. DAVIDSOHN

w Inowrocławiu, ul. św. Ducha 13.

Skład maszyn rolniczych

poleca (492)

drylowniki

systemu Zimmermanna, Floethera i Sacka, przy najdogodniejszych warunkach spłaty i jaknajdalej sięgającej gwarancji.

Brony, walce

rozmaitych rodzaj i po znacznie niższych cenach.

Jedyna sprzedaż fabryki plugów Schwartza w Berlinchen.

Za najlepsze uznane przy głębokiej uprawie dwu i trzyskibowe plugi.

Ulepszajcie z **Maggi** zupy, sosy i jarzyny

Elixir do Kujawia A. KWIATKOWSKIEGO jest najznakomitszym środkiem przeciwko **siwinięciu**, takowy ma udaje siwym włosom w przeciągu 3-4 dni zupeł. ich pierwotny kolor i połysk. Elixir jest chemicznie rozrobiony i przez pp. dr. P. Jeserich i dr. J. Ulatowskiego i jako jedynie polecenia godzien uznany. Cena but. 3 mk.

Jedynym i prawdziwym środkiem przeciwko **wypadaniu włosów** jest sławna od roku 1882. przez powagi lekarskie polecona A. KWIATKOWSKIEGO **tynkтура na prost włosów**, która znaczenia nawet zupełnie słaby włos, skoro są jeszcze korzonki (tak zw. mech), części głowę z lupieży, wyrzutów i sprawie puzyrności w używaniu. **Cena za butelkę 2.50 mk.** Za skutek ręczy. **Z. KWIATKOWSKA.** 3485 Inowrocław, ulica Toruńska nr. 10.

Młody administrator gosp. kawaler, na samodzielnej posiadzie, poszukuje (655)

towarzyski życia

z wyższym wykształceniem i odpowiedzialnym majątkiem.

Zgłoszenia pod lit. A. B. 10. posterestante Gnesen.

Pokój

i obszerna kuchnia od ulicy, jest zaraz albo od 1. 4. 1902. do wynajęcia w ulicy Orłowskiej nr. 39, naprzeciw ruiny kościoła Panny Maryi. (657)

A. Klonowski.

Posiadłość.

4 morgi ogrodu, dom mieszkalny, masywnie budowany jest z wolnej ręki do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje Ekspedycya Dziennika Kujawskiego pod nr. 642.

Dom. Plonkowo

poszukuje od 1 kwietnia 1902 (654)

gospodyn,

znającej się dokładnie na kuchni, pięknym praniu, chowie drobiu i cieląt.

Zgłoszenia i świadectwa proszę nadesłać do Dom. Plonkowa.

Łóżka, stół, krzesła i szafa

są tanio do sprzedania. Gdzież wskazać Ekspedycya „Dzien. Kuj.“ pod nr. 645.

Dzielnego ezeladnika krawieck.

na stałe zatrudnienie przyjmie zaraz.

K. Marzycki,

ul. Poznańska nr. 12.

Szan. Publiczności miasta **Inowrocławia** i okolicy, donoszę uprzejmie, iż mój dawniejszy (546)

handel towarów kolonialnych, win i cygar

przy ulicy Poznańskiej nr. 79

w piątek, dnia 21 t. m. otworzyłem i pod moją firmą go prowadzić będę. Zasada mojego interesu będzie i teraz zawsze doborowy towar. Skora i rzetelna usługa. — Prosząc o łaskawe względy, pozostaję

Wielkie podwórze zajezdne i stajnie do wyprzęgu.

Z wysokim szacunkiem
W. Niedbalski.

Telefon nr. 24.

Bekanntmachung!

Das in Montwy belegene städtische Kruggrundstück soll vom 1. October d. Js. auf 3 Jahre öffentlich meistbietend verpachtet werden und haben wir hierzu einen Termin.

auf Freitag den 14. März cr. Vormittags 11 Uhr in unserer Stadthauptkasse anberaumt, wozu Pachtlustige eingeladen werden. Das Pachtgebot kann auch schriftlich bis zum genannten Zeitpunkt abgegeben werden.

Die Bedingungen können bei der Stadthauptkasse eingesehen, oder gegen Erstattung der Schreibgebühren bezogen werden.

Inowrazla w, den 17. Februar 1902.

Der Magistrat.

Treines.

depozytów

składanych do naszej Spółki płacimy:

za kwartalnym wypowiedzeniem	4 1/2%
„ półrocznym „	5%
„ rocznym „	5 1/2%

Procent obliczamy od dnia wpłaty.

Również polecamy do nabycia pierwszomiejscowe 5-cio procentowe hipoteki.

Dla wygody nabywców hipotek płacimy procenta wprost naprzód w półrocznych ratach.

Spółka nasza:

1. **kupuje** na własność majątki ziemskie i gospodarstwa,
2. **parceluje** takowe na rachunek właściciela lub własny,
3. **pośredniczy** w sprzedaży i kupnie majątków ziemskich,
4. **zajmuje się** na podstawie mandatu, odebranego na mocy uchwały Walnego Zebrania interesentów dnia 21. lutego 1900 r., **pośredniczeniem w wydzierżawianiu** majątków ziemskich.

Spółka Rólników Parcelacyjna.

Posen.

ZARZĄD:

Adam Wołński. Władysław Kaczmarek.
Józef Kuzaj

(35095L)

Szanownym Panom kupcom i oberzystom **Strzelna** i okolicy donoszę niniejszem uprzejmie, że obok mego handlu detalicznego przygotowałem się na

hurtowną sprzedaż

wszelkich towarów kolonialnych, cygar, papierosów itp. i powiększyłem moją od lat 20 istniejącą

fabrykę wódek

do tego stopnia, że każdej konkurencji sprostać jestem w stanie.

Prosząc o poparcie, zapewniam, że starać się będę tak pod względem cen, jak przedewszystkiem pod względem jakości towarów każdego z Szanownych Odbiorców zadowolnić.

Strzelno, w lutym 1902.

(624)

Z wysokim szacunkiem

B. Pińkowski.

Prywatna średnia szkoła dla dziewcząt.

Ulica Jerzego nr. 6.

Zgłoszenia nowych uczennic (także małych **chłopców**) na nowy rok szkolny przyjmuję się **codziennie od g. 3—4.**

H. Miller, 564
przełożona szkoły.

W całym Niemczech prawie dowolnie!
Clagniente 1 kwietnia.
Główna wygrana na przemian w 12 ciągach.
3 × 480,000
105,000 i 102,000
3 × 240,000
48000, 45000, 36000, itd.
Każd. los wygrał razem około 22500 wygranych w wysokości **6 milion. 900000 m.**
Otom. państw. losy kolej. Miesięczne wpłaty na 1, oryg. n. 10 — 1/2, n. 5. Zgłasz. załatwia odwr. **Herm. Bühler,**
Ann.-Ex. Waldshut Baden

Dom. Wróble

p. Kruzwica

ma na sprzedaż (620)

kilka dobrych koni fornałskich, drzewo olszowe dla pantoflarzy, drzewo porządkowe (dyszlowinę), drzewo opałowe (kłofity sosnowe i brzożowe), **seradełę, byczka**

czystej rasy simmentalerskiej (1 1/4 roku).

Na ból zębów

naależy używać tylko (504)

Kropka waty na zęby za but. 50 fen.

(20 proc. wata karwakrolowa) tylko prawdziwa z nazwiskiem „Kropp” u G. Bartha, drogerji „Victoria”, Albina Beyer, med. drogerji, ul. Fryderyk. no. 29, J. Duszyńskiego, centr. drogerji, ul. Fryderykowska nr. 1, W. Siemianowskiego, drogerji pod kotwicą, ul. mała Fryderykowska nr. 7. (504)

Dom. Gocanówko

p. Kruzwica

poleca do siewu

jęczmień

„Goldfoi” oraz

mieszankę

z grochu, wyki i peluski.

Również

słomę

tak ozimą jak jarą.

O zamówieniu wczesno

uprasza (580)

Zarząd.

Doppel-Ritter-Caffee Prawdz. Scheuera

dubeltowa kawa

Rittera (158)

najzdrowsza domieszka do kawy. Przez przymieszanie prawdz. dubeltowej kawy Rittera stają się nawet mniej wartościowe tanie rodzaje kawy pełniejszemi, otrzymują wyborny smak, miły zapach i najpiękniejszy kolor. Do nabycia prawie w wszystkich składach. **Georg Jos. Scheuer w Fürth (Bałaryja) i w Schönebek n. E. Zał. 1812.**

Założona 1873.

„Westa“

Założona 1873.

Bank wzajemnych zabezpieczeń na życie w Poznaniu.

Zabezpiecza

kapitały płatne przy śmierci osoby zabezpieczonej.

Zabezpiecza

kapitały płatne przy śmierci osoby zabezpieczonej, ze skróconem składkowaniem.

Bióra we własnym domu św. Marcina 61.

Dywidendy udzielono za rok 1899 6% za rok 1900 10%.

Zabezpiecza

kapitały płatne w chwili, gdy zabezpieczony dożyje pewnego z góry oznaczonego wieku n. p. 50-go lub 60-go roku życia, lub zaraz w razie rychlejszej śmierci.

Zabezpiecza

kapitały na studia, wojskowość i posag dla synów i córek

Wykonuję

wszelkie prace w zakresie budownictwa wchodzące. (607)

Stanisław Rakowski,
budowniczy.

Inowrocław, Solankowa 22.

Na sezon budowlany

polecam (156)

skład drzewa budulecowego, blochy, deski, lnty, cwiarty we wszelkich rozmiarach dalej wszelkie artykuły budowlane: **papc, cement, gips, trzcinę plecionką, gwoździe, karbolincum i t. d.** jako i zdrowe brzożowe blochy i dragi.

STROIŃSKI, budowniczy w Pakości.

Radze

każdemu, kto chce kupić zegarek, niech kupi tylko od uczonego zegarmistrza, który utrzymuje dobry towar, który utrzymuje dobry towar, złożone skazówki, za 7 mk. Dalej z 2 prawdz. srebrnemi przykrywkami, chodzący na 10 kamieniach, dwa złożone brzegi ze stemplem Rzeszy, mocna koperta, pierwszjej jakości 12 mk. Każdy u mnie kupiony zegarek jest dobrze obeigniety i jak najdokładnie uregulowany. Daje 3-letnią piśm. gwarancją. Zamiana dozwolona, albo zwrot pieniędzy. Wyselka za pobraniem pocztowem. Wiele piśm. dziękczynnych. Bogato ilustrowany okazały cennik z ca. 2000 wizerunkami zegarków i towarów złotych wyselka się bezpłatnie. (300)

W. Davidowicz.

Skład hurtowny zegarków, łańcuszków i towarów złotych. Berlin 91. Köpenickerstr. nr. 113. Cztery razy premiiowany złotym medalem.

Jedyna polska

smalec.

M. Jezierski,
Poznań O. 5,
ul. Małgorzaty nr. 32.
Telefon 470,
poleca

sloninę, brzozy,
karkówki, szynki
przednie i zadnie solone i wędzone,
sadt, smalec i flaki

oraz towary wchodzące w zakres rzeźniczy wszelk. rodzaju,
po jak najniższych cenach dziennych w najlepszych gatunkach.
Najtańsze źródło zakupu dla sprzedających z drugiej ręki.
Cenniki na żądanie gratis i franko. (3510)

Wielozna

parowa

Jedyny polski SKŁAD MEBLI

poleca po najniższych cenach
Teofil Schulz,
Rynek 14, dawn. Perliński.

440

Farbowanie i chemiczne odnawianie garderoby wiosennej

już się rozpoczęło i uprasza się o wczesne przesyłanie miarowicie takiej garderoby, która ma być farbowaną na inny kolor. (446)

Ludw. Kaczmarekiewicz
Fabryczna i chem. pralnia w Inowrocławiu, ul. św. Jakóba nr. 3.
Dla uniknięcia pomyłek proszę dokładnie uważać na moją firmę.

Zakład artystyczno-fotograficzny

„Wiktorya“

Kolejowa ul. 5 INOWROCŁAW Kolejowa ul. 5

poleca się Wielce Szanownej Publiczności do wykonywania wszelkich **fotografii** od najmniejszych formatów poza naturalną wielkość, także i w kolorach. Przy cenach możliwie najniższych, żarząca się jak najstaranniejsze wykonanie. (610)

Z wysokim szacunkiem
T. Piatowski, fotograf, kierownik.

Tylko znaczek „Pfeilring“

poręcza prawdziwość naszego
Toaletow. Kremu Lanolinowego

Należy wyłącznie żądać **krem lanolinowy** ze znacznikiem „Pfeilring“ inieprzynajmniej naśladownictw.

Fabryka lanoliny w Martinikenfelde.
371-a

Karty okrętowe z Hamburga do Ameryki i Brazylji itd.

poleca (172)
Adam Spektorek
w Chodzieżu (Kolmar i p.).
Kto karty okrętowe u mnie kupuje, jedzie pod opieką stożarzysty św. Rafała, na czele którego stoją księża katolicy, przez co ochroni się od każdej moralnej i materyalnej straty.

Mam tanio do sprzedania:
prawie nowe repozytorium i kramiec, aparat do petroleum i rozmaite przynależności
Kto? wskaże Ekspedycya Dziennika Kuj. pod nr. 634.

Poszukujemy

uczni

do intrlogatorni.
Dziennika Kujawski
Sp. z o. p.

Od 1-go kwietnia r. b. poszukuję starszego, **dobrze poleconego pomocnika,** (623)
destylatora. Reflektanci, ale tylko tacy, którzy pracowali w większych destylacjach i oboznani są dokładnie z wszelkimi pracami sklepowymi, zechcą się zgłosić z podaniem kopii świadectw.

B. Pińkowski
w Strzelnie.

Pomocnik handlowy,
obeznany dokładnie z handlem kolonialnym, delikatesów, win i cygar, obeznany także z paleniem kawy, poszukuje miejsca od 1 kwietnia r. b. Łaskawe oferty do ekspedycji „Dziennika Kujawski“ pod nr. 633.

Ucznia

zaraz lub od 1 kwietnia poszukuje (636)
S. Biniakowski, Nakt.
handel towarów korzennych i destylacyj.

Uczeń,
chcę się wyuczyć dokładnie rzeźnictwa, może się zaraz zgłosić do mistrza rzeźniczego (637)

W. Trętyna
w Pakoścu.

Gospodarstwo,
składające się z 21 mórg roli rżnanej, w tych 4 morgi ląki z torfem, z zabudowaniami gospod., domem mieszcz. z 6 komórkami przy szosie pod Pakoścu, jest z powodu stosunków fam. do sprzedania. Blizsz. wiadomości udzieli
Walentyn Nowak,
Leuten pod Pakoścu. (534)

Pokój i kuchnia
na parterze zaraz do wynajęcia przy ul. Poznańskiej nr. 12. (625)
Fr. Lemański.

Kawy

surowe i codziennie świeżo palone (karlsbadzkie mieszaniki) poleca (3459at.)
K. Nowakowski.

Księgarnia
„Dzien. Kujawskiego“
poleca
Fr. Barańskiego
Śpiewnik Sokoli
w pięknej oprawie.
Cena 1 mk.

Dobra rada. Aby się ochronić w czasie zimnej pory od odzieblizny, trzeba używać regularnie składający się z czystej preserwowanej żółci kosmetyk **Fellin Karola Fr. Föllnera** w Brno. Flaszeczki po 60 fen., które na długi czas wystarczają, można nabywać w wszystkich aptekach i drogeriach. (2962a st.)

Uczni 574
gimnazjalnych
przyjmie pod troskliwą opiekę od Wielkiejnoy na pensyę
H. Melanowicz,
ul. św. Duchy nr. 16, II. Wnaukach pomocsekundanera.

Poszukuję (619)
służącej
od 1 kwietnia r. b., najchętniej ze wsi. Kosztów podróży nie zwraca się.
M. Kryszewska,
Chelmce pod Kruszwicą.

2 parobków

z zacieńnikami, przyjmie od 1-go kwietnia r. b. (602)

Dom. Bąkowo

p. Pieranie (Freytagsheim),

Pomieszkania

o 4, 3 i 2 pokojach i kuchni z przynależnościami i stojąca są do wynajęcia przy ulicy Solankowej nr. 53. (611)

Male pomieszkania
w pobliżu kopalni soli ma tania do wydzierżawienia
J. Oweżarkowski,
ul. Podgórna 15. (525)

Czeladnika krawieck.

przyjmie zaraz (534)
F. Mikolajski,
ul. Kasztelańska nr. 28.

3 koguty

angielskiej rasy „Minorca“ sprzedaje (569)
Franszka Motylińska.

Jako kucharz prywatny poleca się Skrzypczyński ul. Poznańska 11. (137)

Kaszki — katar
dreczy najwięcej dzieci. Każda matka niech próbuje Aekermanna czarnego soku porzeczkowego. Buteleczka po 60 i 100 fen. do nabycia u **J. Duszńskiego.** (1300st.)

Dziennik Kujawski
najskuteczniejszy organ ogłoszeń, wychodzący w kilku tysiącach egzemplarzy.

Celem omówienia jednolitych cen dla ludzi z Król. Polskiego, upraszając niżej podpisani wszystkich interesentów na **piątek, 7-go marca** o godzinie 3 po południu do hotelu **Bethgego w Kruszwicy.**
Leclerq — Sukowy. Naue — Janocin. Grabski — Wróble.

Album

z widokami miasta Inowrocławia

składane, zawierające prześlicznie wykonane zdjęcia kościoła N. P. Maryi, Ruin starego kościoła N. P. Maryi, pomnika św. Wojciecha, główniejszych ulic miasta itd. itd.
Album to można także wysłać pocztą jako tak zw. Drucksache za 3 fen.
Cena 20 fn., z fr. przes. 25 fn.
Do nabycia
w Księgarni Dzien. Kujaw.

Szafy do pieniędzy i książek

najnowszej konstrukcji, która się okazała najlepszą, otoczona oponą wyrobioną z jednego kawału. Główny zamek, patent n. rz. Repara-cje i transporty szaf do pieniędzy wykonują się tanio i ze znajomością rzeczy. Cennik bez kosztów. (631)

Bracia Leitreiter,
ślusarna artystyczna i fabryka szaf do pieniędzy.

Tanio! Wyprzedaj

nowych maszyn i narzędzi rolniczych, pochodzących z masy konkursowej **PETZOLD & Co.** w Inowrocławiu a mianowicie:
elewatory do słomy na dwóch kołach systemu Zimmera, extyrpatory, plugi, sieczkarnie, plugi z Cardinal, firmy Komnika i Bertrama, siwinki szerokokorbne, śrótowniki, walce pierścieniowe do uprawy roli, młocarnie do macez; kołowska i cepówka, lemiesz, odkładnie, plozy i inne części do plugów.
Oprócz tego używane lecz zdadne do użytku i reparacyi młocarnie parowe. Obejrzeć można jeszcze w składach fabryki Petzold & Co. (563)

Sprzedaj po wszelkich możliwych cenach.
Wszelkie informacje, warunki, ceny i sprzedaż zatafata pan **J. Ryszewski** w biurze fabryki Petzold & Co. lub u siebie w mieszkaniu ul. Kotejowa (Bahnhofstr. 58).

Księgarnia „Dziennika Kujawskiego“
w Inowrocławiu
poleca
Hr. St. TARNOWSKIEGO
Nasze dzieje w XIX wieku
wydanie 3-cie uzupełnione z 140 ilustracjami w tekście
Brosz. 3 mk., karton. 3.50, w płótno całe 5 mk., w półskórce francuzki 6 mk.

Cenne to dzieło powinno być w każdym polskim domu!

Tanie czeskie pierze.
Pierze nie podlega cłu!

10 funtów świeżego, dobrego, dartergo, wolnego od kurzu pierza 8 m. — 10 ft. lepszego 10 m. — 10 ft. śnieżno-białego, puchow. dartergo pierza 15, 20, 25, 30 mk. — 10 ft. półpuchu 10, 12, 10 mk. — 10 ft. śnieżno-białego puchow. niedartergo pierza: 0, 25, 30 m. — Puch 3, 4, 5, 6 mk. za funt.
Wszystka franko za zaliczką pocztową. Zamiana lub zwrot dozwolony za pomieszczenie kosztów przesyłki.
Przy zamówieniach uprasza się o dokładny adres **Benedykt Saehsel, Lobes 19, poczta Pilzno (Pilsen),** Czechy (Bohemen). (3100st.)

Księgarnia Dziennika Kujawskiego
poleca jako
nowość
Straż nad Wartą
Śpiew na fortepian.
Słowa Władysława Belzy z muzyką Michala Hertzka.
Cena 1.60 mk.